No. 153. 1843.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD.

DONDERDAG 21 DECEMBER.

NATIONALE MILITIE.

LIGTING VAN 1844.

OPROEPING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelet hebbende, dat volgens de bepalingen bij de Wetten, betrekkelijk de Nationale Militie, met de werkzaamheden daartoe weder een aanvang zal dienen te worden gemaakt.

Brengen ter kennis van allen en een ieder die zulks aangaat:

Dat alle Jongelingen, welke geboren zijn in den jare 1825, onverschillig of zij al dan niet redenen tot vrijstelling mogten hebben, alsmede diegenen, welke hun verblijf binnen dit Rijk zijn komen vestigen, en als Ingezetenen moeten worden beschouwd, (voor zooverre deze laatsten nog in de jaren der Militie vallen), verpligt zijn, zich voor de Ligting van den jare 1844 te doen inschrijven ten Stadhuize alhier, in voege als volgt:

De Bewoners van Wijk A. op Dingsdag den 2. Januarij 1844.
De Bewoners van Wijk B. op Woensdag den 3. Januarij 1844.
De Bewoners van Wijk C. op Donderdag den 4. Januarij 1844.
De Bewoners van Wijk D. op Vrijdag den 5. Januarij 1844.

Iederen dag des voormiddags van *tien* tot *twaalf*, en des namiddags van *drie* tot *vijf* ure.

Terwijl de Ouders, Voogden of Bloedverwanten verpligt zijn, in deze voor hunne Naastbestaanden of Pupillen, hetzij laatstgenoemden al of niet tegenwoordig zijn, mitsgaders de Regenten van publieke Gestichten, voor de onder hun beheer staanden, de belangen te behartigen, door het doen der bij de Wet gevorderde aangifte, en zijn dezelven daarvoor verantwoordelijk.

Zullende diegenen, welke zich op de hierboven vastgestelde dagen, of uiterlijk op *den 20 Januarij* 1844, niet hebben aangegeven, alnog worden ingeschreven of nagevoegd aan het einde van het Register, en tevens, overeenkomstig Art. 8 der Wet van den 27 April 1820, worden verwezen in eene boete van niet minder dan *vijf Gulden*, en niet te boven gaande de som van *honderd Gulden*, of, ingeval van volstrekt onvermogen, tot eene gevangenis van vier dagen tot zes weken. — Terwijl zij, die zich voor *den 28 Januarij* 1844, niet hebben laten inschrijven, volgens Art. 10 der evengemelde Wet, zullen worden gearresteerd en naar de Hoofdplaats der Provincie overgebragt, ten einde aldaar voor den Heer Gouverneur en twee Leden der Gedeputeerde Staten te worden onderzocht, en, ingeval zij niet ongeschikt tot de Militaire dienst bevonden worden, dadelijk aan den Provincialen Kommandant ter Inlijving te worden overgegeven.

Vermanende Burgemeester en Wethouders de belanghebbenden, om de hierboven genoemde tijdsbepalingen exactelijk in het oog te houden, alsmede, dat dezelven hunnen *Naam* en *Voornaam* naauwkeurig en duidelijk opgeven, en op gelijke wijze de Naam en Voornamen hunner Ouders of Voogden, mitsgaders preciese opgave worden gedaan der Wijk, Letter en Nummer hunner woning, en zulks om voor te komen alle de onaangenaamheden en verwarringen, welke voor de Ingeschrevenen-zelve, hetzij uit eene verkeerde opgave en spelling der namen, of uit het gebrekkige in het opgeven der woonplaats als anderzins, zouden kunnen voortvloeijen; terwijl zij, die niet binnen deze Stad geboren zijn, derzelver geboorte- of doop-akte moeten medebrengen, hetwelk de Regeringen der Plaatsen waar zij geboren zijn, verpligt zijn hun *gratis* af te geven.

Wordende verder naar aanleiding van Art. 21 der Wet van den 8. Januarij 1817, mitsgaders van Art. 3 der Wet van den 27 April 1820, tevens ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat alle voor zich-zelve dienende Manschappen die in den loop van het laatstvoorgaande jaar, hetzij door het overlijden van den Vader, of wel Moeder Weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende regterlijke Separatie of Echtscheiding der Ouderen, of door overlijden van eenen Stiefvader of Stiefmoeder, of eindelijk ook door het overlijden van een of meer Broeders of Zusters, regt op vrijstelling, overeenkomstig de bepalingen van Art. 91 en 94, hebben verkregen, en dienvolgens hun ontslag verlangen, zich jaarlijks *vóór den vijfden Januarij*, aan het Plaatselijk Bestuur, in geschrifte moeten adresseren, met overlegging van de noodige bewijzen, ingerigt overeenkomstig de voorschriften bij de aangehaalde 91 en 94 Artikelen gestatueerd, zijnde de Ouders, Voogden, Curators en Gemagtigden van de belanghebbenden, evenzeer als de Manschappen-zelve, bevoegd om zoodanige aanvrage te doen.

Vermanende dienvolgens diegenen, welke gedurende den loop van den jare 1843, zich in de gevallen, als hierboven omschreven mogten zien gebragt, om uiterlijk *vóór den vijfden Januarij* 1844, hunne reclames aan Burgemeester en Wethouders, in geschrifte in te dienen, met overlegging van de noodige bewijzen; zijnde uitdrukkelijk bepaald, dat alle aanvragen om ontslag uit de Dienst welke ná gezegde tijdsbepaling worden ingediend, of waarvan de bewijzen niet in behoorlijke orde zijn, niet meer worden aangenomen.

Terwijl eindelijk, gelet op het 29. Artikel der Wet op de Nationale Militie, van 8. Januarij 1817, houdende, dat de Nationale Militie zoo veel mogelijk zal worden genomen uit VRIJWILLIGERS, waartoe ingevolge Art. 31, zullen worden aangenomen alle Ingezetenen, welke op den 1 Januarij van ieder jaar, ongehuwd zijn, hun *negentiende* jaar zijn ingetreden en hun dertigste jaar nog niet hebben volbragt, tenzij zij reeds in dienst der Nederlandsche Armée of Nationale Militie hadden gestaan, in welk geval zij tot den ouderdom van *vijf en dertig* jaren zullen worden toegelaten; — Hebbende voorts de lengte van eene El, vijf honderd zeventig Strepen (vijf Rijnlandsche voeten) en binnen deze Stad ten minste gedurende de laatste vijftien maanden gewoond hebbende.

Alsmede gelet op het besluit van den Heere Staatsraad Gouverneur der Provincie NOORD-BRABAND, van den 17. Maart 1817, n°. 18, waarbij te kennen wordt gegeven, dat Zijne Majesteit bij besluit van den 6. Maart te voren Litt. H, de Gratificatie van wege de Gemeente aan de Vrijwilligers, ingevolge Art. 32 der Wet van 8. Januarij 1817, toe te leggen, heeft bepaald op DERTIG GULDEN.

BIJ DEZE WORDEN OPGEROEPEN alle degenen, die de voorschreven vereischten bezitten, genegen mogten zijn als VRIJWILLIGERS bij de Nationale Militie te dienen, en hierdoor het contingent dezer stad zouden willen aanvullen of verminderen, om zich hiertoe ter Secretarij dezer Stad aan te geven, alwaar het *Register van Vrijwillige Inschrijving* zal openliggen, van dato dezes tot en met de geheele maand Januarij des aanstaanden jaars 1844, dagelijks des voormiddags van tien tot twaalf ure, uitgenomen de Zon- en Feestdagen.

Wordende aan ieder Vrijwilliger toegesproken eene Premie van *Dertig Gulden*, van Stads-wege te betalen, zoodra dezelve tot die Dienst door den Militie-Raad zal zijn goedgekeurd.

BREDA, den 14. December 1843.

DE ROY, vt.
Ter ordonnantie van dezelve,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHÄUKES.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, ontvangen hebbende eene missive van den Heere Controleur *ad interim* van 's Rijks Belastingen, van den 16den December 1843, n°. 135, ten geleide van het Kohier der Grondbelasting op de gebouwde en ongebouwde Eigendommen, binnen deze Stad, over den jare 1844, door Z. E. den Heere Staatsraad Gouverneur dezer Provincie, op den 5den December jl. executoir verklaard:

Brengen zulks ter kennisse van de belanghebbenden, en dat hetzelve kohier den tijd van vijf dagen, in te gaan van heden, ter Stads-Secretarij, op de gewone dagen en uren voor de contribuabelen ter inzage zal voorhanden liggen, met berigt verder, naar aanleiding van het besluit van welgemelden Heer Gouverneur van den 5 December 1843 C. n°. 1 (*Provinciaal blad n°. 191*); dat zij gehouden zijn hunne quota's bij elk verschenen een 12de gedeelte aan te zuiveren, op poene van anderzins daartoe te worden geconstringeerd; alsmede, dat de tijd tot het indienen van reclames (door tusschenkomst van den Heer Controleur), wegens te hoogen, verkeerden of dubbelen aanslag, wederom is vastgesteld op drie maanden, te rekenen van den dag der afkondiging des Kohiers, en dat bij deze bezwaren zullen behooren te worden overgelegd, eene duplicaat-quitantie, aantoonende dat de verschenen termijnen tot den dag zijn aangezuiverd en een extract uit den kadastralen perceelsgewijzen legger, houdende aanduiding der sectien en nommers van de perceelen, den adressant in de gemeente toebehoorende, en het op den legger voorkomende bedrag van het kadastraal belastbaar inkomen.

Wordende verder naar aanleiding van art. 3 van voormeld *Provinciaal blad*, ter kennisse van de belastingschuldigen gebragt, dat van allen overgang van eigendom, welke voor het einde des afgeloopen jaars mogt hebben plaats gehad, doch die niet in de verzamelingsleggers, voor

deze dienst opgemaakt, heeft kunnen opgenomen worden, de overschrijving op de Kohieren der grondbelasting, door de belanghebbenden, hetzij kooper of verkooper, schriftelijk kan worden gevorderd, des echter, dat door partijen aan den Ontvanger der Directe belastingen dien het aangaat, moet worden vertoond, de voor het einde des vorigen jaars, bij den Bewaarder der Hypotheken en het Kadaster, van het Arrondissement waarin de goederen gelegen zijn, behoorlijk overgeschreven akte, waaruit de overgang van eigendom blijkt; waarbij tevens moet worden overgelegd, om bij den Ontvanger te worden behouden, een Extract uit den perceelsgewijzen legger des Kadasters, afgegeven na de gedane overschrijving en betrekkelijk tot de perceelen, het perceel of gedeelte des perceels in den overgang betrokken, waaruit moet blijken dat ook in de kadastrale registers, de overschrijving van de bedoelde Eigendommen, werkelijk heeft plaats gehad.

Terwijl voorts tot informatie dient, dat de eigenaars van woonhuizen, die het geheele Jaar van 1 Januarij tot ultimo December 1844, zullen zijn onbewoond gebleven, de teruggave voor de bedoelde belasting kunnen reclameren, mits zich daartoe in de eerste maand van het opvolgend dienstjaar, op de voren bedoelde wijze adresserende.

Breda, den 20. December 1843.

De ROY, v.t.

Ter Ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den December.

Bij Koninklijke ordonnantiën, eergisteren in den *Moniteur* geplaatst, is de staatsraad *Dumon*, lid der gedeputeerdenkamer, tot minister van openbare werken benoemd, ter vervanging van den heer *Teste*, die geworden is kamerpresident bij het hof van cassatie, en tevens, even als de heer *Passy*, tot pair van Frankrijk is verheven. Deze wijziging in het ministerie maakt het onderwerp van discussie der dagbladen uit. Velen zien daarin een maatregel, om den heer *Guizot* meer overwigt in het kabinet te geven.

— Uit Brest schrijft men van den 12den, dat de brik *Syrène*, aan boord hebbende den naar China bestemden gezant, met bijbehoorend personeel en drie handelcommissarissen van Parijs, Elbeuf en Mulhausen, thans zeilree op de reede ligt om bij de eerst gunstige gelegenheid naar China te stevenen. De *Syrène*, een fregat van 50 stukken, zal door de korvet *Victorieuse* van 24 stukken, en de stoomboot *Archimède* vergezeld worden, en de gabarre *Recherche* later volgen; [illegible] in de wateren van China vereenigd zijn, [illegible] het fregat *Cléopâtre* van 50 en de korvetten *Alcmène* en *Sabine* ieder van 30 stukken, zoodat de fransche statie aldaar uit een zevental vaartuigen bestaan zal.

— Het stoffelijk overschot van den heer *Casimir Delavigne* is te Parijs overgebragt. Morgen of overmorgen zal de plegtige begrafenis plaats hebben; de Fransche Akademie heeft besloten een marmeren borstbeeld des dichters te doen vervaardigen.

— De heer *Donozo Cortes* is als buitengewoon gezant van H. M. de koningin *Isabella II* [illegible] gekomen, om den wensch van [illegible] ment en de Spaansche natie aan de laatstgenoemde [illegible] dat deze naar Spanje terugkeere. Men denkt dan ook, dat koningin *Christina* nu wel spoedig de reis aanvaarden zal.

— Sedert de reeds medegedeelde telegraphische depêches uit Spanje heeft het gouvernement er geen nadere bekend gemaakt. — Blijkens de jongste berigten uit Madrid tot den 12den waren de discussiën in het congres over de meervermelde verklaring der koningin dien dag nog niet ten einde geloopen. In de zitting van den vorigen dag (den 11den) heeft de heer *Martinez de la Rosa* zijne redevoering besloten met den wensch, dat de kroon buiten alle discussie en beveiligd tegen elken aanslag bleef. De heer *Olozaga* heeft hem geantwoord, naar gezegd wordt, op een' zeer hevigen toon. In de zitting van den 11den hebben de heeren *Olozaga*, *Serrano* en *Mazarredo* gesproken.

— De baron *de Meer*, een der voornaamste leden van de genoemde gematigde partij, is tot kapitein-generaal van Katalonie benoemd, ter vervanging van den generaal *Sanz*, die eerst kort te voren die betrekking aanvaard had.

— Uit Perpignan schrijft men dat de vijandelijkheden te Figueras nog voortduren. *Ametller* was op het punt geweest om eene kapitulatie te teekenen, toen hij de jongste tijdingen uit Madrid ontving (volgens die welke [illegible] van de amnestie buitensluit) en had daarop de onderhandelingen afgebroken. — Te Berga, op eenige uren van Puycerda, zijn weder [illegible] voorgevallen.

— Ter beurze van heden (18 *December*) waren genoteerd: 5 pCt. 122,90; 3 pCt. 81,15; Napels 107; Spanje 28⅝; Rom. L. 104½.

BELGIË.

BRUSSEL, den 19den December.

De kamer der vertegenwoordigers heeft gisteren bijna zonder discussie de budgetten van buitenlandsche zaken en van marine gestemd, het eerste ten bedrage van 985,500 fr., het laatste 1,060,800 fr.

— De *Moniteur* weerspreekt het gerucht, dat de koningin weder eerstdaags naar Parijs zou reizen.

— De tijding van het plotselinge overlijden van Z. M. den Graaf *van Nassau* heeft hier te lande een' diepen indruk verwekt, onder alle klassen der maatschappij; en het blijkt bij deze gelegenheid op nieuw, dat die grijze Vorst een aantal vrienden onder dezelve telde, welke zijne groote en wezentlijk vorstelijke eigenschappen hoog waardeerden, en geregtigheid lieten wedervaren. Algemeen hoort men het nu erkennen, dat Koning *Willem I*, waar hij kon, het algemeene belang trachtte te bevorderen, nimmer naliet, wanneer hem zulks mogelijk was, bijzondere personen aan zich te verpligten, en dat hij met zwarte ondankbaarheid is beloond geworden door menigeen, welke zijne weldaden in ruime mate had ondervonden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van ll. Maandag is ingekomen de navolgende koninklijke boodschap:

EDEL MOGENDE HEEREN!

Het valt Mij smartelijk aan U Edel Mogenden het treffend berigt te moeten mededeelen, dat Mijn hartelijk geliefde en hoogst geëerbiedigde Vader, Koning *Willem Frederik*, Graaf van *Nassau*, op den 12den dezer, te Berlijn, door eene hevige beroerte aangetast en plotseling overleden is.

Dus eindigde een werkzaam, dikwijls moeitevol, maar ook roemrijk leven, hetwelk reeds vroeg aan Nederland was toegewijd, waarvan zeven en twintig jaren aan de zorgen der Hooge Regering van dit Rijk werden besteed, en welks laatste dagen nog getuigen waren van de hartelijke liefde, die Hoogstdezelve aan het land Zijner geboorte en Zijner keus toedroeg.

In de aanbiddelijke wegen Gods met diepe onderwerping berustende, ben Ik echter, met geheel Mijn Huis, door dit onverwacht verlies grootelijks geschokt.

U Edel Mogenden zullen dan ook, gelijk Ik vertrouw, Onze regtmatige droefheid billijken en in dezelve deelen met het gevoel van die verknochtheid, welke de Natie in het lief en leed, dat het Koninklijk Huis wedervaart, een levendig belang doet stellen, en welke wederkeerig zoo hoog wordt gewaardeerd.

En hiermede bevelen Wij U Edel Mogenden in Gods heilige bescherming.

's Gravenhage, den 15den December 1843.

WILLEM.

Wordt besloten, dat elke afdeeling een lid zal benoemen tot het zamenstellen eener commissie die belast zal zijn, een adres van rouwbeklag, in antwoord op de ontvangene kennisgeving, op te maken, en aan de Kamer te onderwerpen.

Een verzoekschrift van den heer *Heijermans*, te Rotterdam, wegens de Israëlitische belangen van eeredienst en onderwijs, wordt aan de commissie voor de petitiën gezonden [illegible] adressen [illegible] Groningen [illegible]

De beraadslagingen worden geopend over de voordragt van wet, wegens de kosten voor de droogmaking van het Haarlemmermeer.

De heeren *van Ranhuys* en *Faber van Riemsdijk* kunnen zich met de voordragt niet vereenigen. Zij oordeelen het verkeerd, om op die wijs het te kort aan te vullen; daar men de gelden uit een bijzonder fonds behoorende aan derzelver bestemming wilde onttrekken, en wel tot het doen eener betaling die een deel der gewone begrooting moest uitmaken. Beide leden hadden ook meer inlichtingen verlangd.

De heer *Bruce* spreekt over het treurig gevoel, dat de beschouwing van 's lands finantiën opwekt. Gelukkig kenschetste de Nederlandsche natie zich door een geest van ernst en bedaardheid, en bragt de overtuiging dagelijks levendiger, dat regering en vertegenwoordiging de geschiktste maatregelen bij de hand moeten nemen om den finantiëlen ondergang te voorkomen. Daarom behoorde de kamer zich voor nieuwe misrekeningen en teleurstellingen te wachten, dewijl juist daardoor de ongerustheid der natie vermeerderd werd. Het vertrouwen des volks kon alleen herwonnen worden door eenvoudigheid en spaarzaamheid in 's lands geldelijk beheer en door het verschaffen der zekerheid dat er gelijkheid tusschen ontvangsten en uitgaven bestaat. Met groot genoegen had de redenaar dan ook uit de jongste voorstellen der regering ontwaard, dat men den last van het oogenblik niet langer op de toekomst wilde leggen, en dat men inziet dat er opofferingen van een deel der natie gevorderd worden, om het geheel te redden. Met leedwezen heeft hij nogtans opgemerkt dat de ministers nog niet al het gewigt schijnen te beseffen om alle wanorde te doen ophouden. Wat de onderwerpelijke voordragt betreft, bij acht die onvolledig en gebrekkig, en vreest dat zij nieuwe moeijelijkheden en onzekerheden zal aanbieden, waarvan het jongst verslag der rekenkamer maar al te veel voorbeelden oplevert.

De heer *Hooft* is altijd een groot voorstander van de droogmaking

van het Haarlemmermeer gemeest en is dit nog; maar hij heeft twee bedenkingen tegen de voordragt: vooreerst, omdat men uit de leening eene som van ƒ 220,000 tot herstel der verdedigingsmiddelen van Amsterdam bestemt, hetgeen met de droogmaking van het Haarlemmermeer in verband staat, ten andere, omdat er thans eene aanzienlijke som van het kapitaal wordt afgenomen, om daarmede de rente te voldoen.

De heer van Rijckevorsel, schoon een voorstander van de droogmaking van het Haarlemmermeer, vreest dat de aanneming van het ontwerp tot nieuwe te korten zal leiden en de instructie voor de regering krachteloos maakt.

De heer Van Dam van Isselt heeft met belangstelling vele beschouwingen aangehoord over den toestand des vaderlands, over de feilen en dwalingen van vroegere dagen, alsmede de verwijten aan de tegenwoordige regering, dat zij geen voldoenden tred op den weg tot verbetering en herstel inslaat, verwijten die hij helaas moet toestemmen; maar hij kan niet nalaten op nieuw te verklaren, dat de kamer zelve grootendeels de schuld daarvan draagt. Bij elke gewigtige gelegenheid heeft zij haren onwil doen blijken om onverwijld de grondwet te herzien, waardoor alleen afdoende bezuinigingen, vereenvoudigingen en verbeteringen konden verkregen worden. In 1839 had hij zijne toestemming aan de wet wegens de droogmaking onthouden; thans echter rustte de zedelijke verpligting op hem, om mede te werken dat de onderneming uitvoering erlange. De bezwaren thans geopperd toonen aan, dat men in 1839 bij de vaststelling der wet ligtvaardig is te werk gegaan. Hoe gaarne hij vele inlichtingen en mededeelingen ontvangen had, rekent hij er op dat het geheele werk wordt ten uitvoer gelegd door een verantwoordelijk minister. Hij meent dat de vaststelling eener eigenlijke begrooting voor zulk een kolossaal werk aan het onmogelijke grenst, en dat de bestaande wet op de rekenkamer, met goede trouw ten uitvoer gelegd, voldoende is. Hij hoopt ten slotte dat de misslagen van vroegere dagen en de rampen die er uit zijn voortgevloeid tot nuttige en kostbare lessen mogen gestrekt hebben.

De heer Van Rappard betoogt, dat de voordragt niet in strijd met de instructie voor de rekenkamer is. De deelnemers in de leening hadden regt op eene geregelde en behoorlijke rentebetaling. Er bestaat hier geen geheim, en toch weet men reeds dat er een te kort zal zijn; ook hij had gewenscht dat de rentebetaling jaarlijks op de begrooting ware geplaatst, maar hij huivert op het denkbeeld om den achterstand te vergrooten of om de begrooting van uitgaven te vermeerderen.

De Heer Gevers deelt onderscheidene bijzonderheden mede nopens den arbeid aan de droogmaking, waartoe hij, als lid der commissie van beheer, in staat is. Hij doet opmerken, dat het opperoezigt deswege steeds bij de Regering berust; dat de onteigening, op een enkel proces na, is afgeloopen; dat de leverantie van stoomwerktuigen enz. een' aanvang heeft genomen; dat aan de werken voor de scheepvaart reeds wordt gearbeid enz. Wat aangaat de ƒ 220,000 voor het herstel van vergraven verdedigingswerken en den aanleg van nieuwe enz., beschouwt de redenaar niets billijker en niets natuurlijker, dan dat hetgeen door de onderneming wordt vernietigd, ook door haar worde bekostigd. Dat men de tweede leening te spoedig heeft uitgeschreven, is waar; doch het is eene gedane zaak, waaraan de Regering geene schuld draagt.

De heer Schooneveldt meent, dat deze voordragt, zonder bezwaar kan worden aangenomen, indien zij slechts niet tegen de wet op de Rekenkamer aandruischt.

De heer van Goltstein hoopt, dat de instructie der Rekenkamer door de aanneming van dat ontwerp zal worden geschaad.

De heer Verwey Mejan meent, dat in 1839 is bedoeld, dat de waarborg van het Rijk dan eerst zal werken, als de droogmaking zal zijn voltooid. Hij vindt er alzoo groot bezwaar in, nu reeds renten ten laste van het Rijk goed te keuren. Hij wil gaarne de onderneming bevorderen; maar doet dit niet, wanneer hij, bij de gebrekkige wet van 1839, eene nieuwe gebrekkige wet voegt.

De heeren Bruce en van Dam van Isselt lichten nader het door hen gesprokene toe.

Z. Exc. de Minister van Binnenlandsche Zaken meent, dat het Fransche stelsel van comptabiliteit geen waarborgen tegen het ontstaan van te korten oplevert. De grootste waarborg is gelegen in openbaarheid en het stipt opvolgen van de wet. Z. Exc. ziet hier geen strijd met de wet nopens de Rekenkamer. Het is onmogelijk, om de juiste sommen, welke er jaarlijks gevorderd worden, op de Staatsrekening te plaatsen. Wat betreft de 13 ton voor de rentebetaling, Z. Exc. zou geen beter middel kunnen opgeven, om op dit oogenblik op eene meer doeltreffende wijs daarin te voorzien. De Staat heeft zich voor de rentebetaling tot garant gesteld. Den achterstand te bezwaren, acht Z. Exc. niet wenschelijk. Dat men in 1839 geene zorg voor de rentebetaling heeft gedragen, kan nu geene reden opleveren, deze zaak niet te regelen. Z. Exc. geeft ook inlichtingen nopens de gebezigde gelden; misbruik kan hier niet plaats hebben; de gelden staan onder controle der Rekenkamer. Het departement van Oorlog is aan dat ligchaam rekenpligtig. Z. Exc. gelooft eindelijk, dat de aanneming der voordragt de bestaande moeijelijkheden zal uit den weg ruimen.

Bij hoofdelijke stemming wordt de voordragt goedgekeurd met 35 tegen 16 stemmen. (Tegen hebben zich verklaard de heeren: de Monchy, Faber van Riemsdijk, van Ryckevorsel, Duymaer van Twiss, Verwey Mejan, Bruce, van Panhuys, de Man, Tresling, Cost Jordens, Hooft, de Backer, Warin, van Goltstein, Tromp en Luzac).

Hierna wordt de vergadering tot den volgenden dag gescheiden.

— In de zitting der Tweede Kamer van gisteren heeft de centrale afdeeling verslag uitgebragt nopens de ontwerpen van wet wegens de tarieven van justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken. De beraadslagingen daarover worden bepaald op morgen (donderdag) den 21sten dezer.

De commissie tot de verzoekschriften brengt verslag uit:

I. Bij monde van den heer Uytwerff Sterling:

1°. Op twaalf in hare handen gestelde adressen, alle van eigenaren van vaste goederen, als: J. van Ommeren, c. s. in de Neder-Betuwe; van W. C van Braam, c. s., te Hattem; van J. L. Jansonius, c. s., in Groningen; L. R. Salverda, c. s., in Vriesland; van M. J. Versteeg, c. s., in Gelderland; van R. H. Dallinga, c. s., in Groningen; van D. Slingervoet, c. s., in de gemeente Doodewaard; van J. A. F. L. graaf van Rechteren Almelo, c. s., in Overijssel; van de Blocq van Scheltinga, c. s., in Vriesland; van A. Groenman, c. s., in Groningen; W. E. Huisman, c. s., in Groningen en van Roosegaarde, c. s., gedeeltelijk patentpligtig, te Zutphen.

Al deze adressen strekken om de Kamer te verzoeken, zorg te dragen dat, in de daarstelling van eene belasting op de inkomsten eene evenredige verdeeling worde in acht genomen, en dat die, welke reeds op de inkomsten der vaste goederen bestaan, daarbij in aanmerking worden genomen. — Wordt besloten, het verslag op deze verzoekschriften ter griffie neder te leggen.

2°. Op een adres van L. W. Schukking, c. s., grondeigenaren in Drenthe, die verzoeken om de inkomsten der vaste goederen, bij nadere voordragten tot dekking der uitgaven, niet als belastbaar te erkennen. — Nederlegging ter griffie.

II. Bij monde van den Tresling: op een adres van J. A. Meursing, c. s., verveeners in Drenthe, die op een beter stelsel van belasting op de brandstoffen, tot bescherming der inlandsche vlijt, aandringen. — Ter griffie.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet: tot overschrijving voor wegen in Vriesland en Groningen.

De heer van Rappard voert daarover kortelijk het woord. De redenaar keurt de zaak zelve goed, doch heeft bedenking tegen de wijs waarop het ontwerp is ingerigt.

Z. Exc. de Minister van Binnenlandsche Zaken verdedigt de voordragt, en zegt, dat de aanneming derzelve de bespoediging van het werk zal ten gevolge hebben.

Daarna wordt het ontwerp in hoofdelijke omvrage gebragt en, met eene meerderheid van 46 tegen 6 stemmen, aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Enschedé, van Rappard, van Akerlaken, Menso, van Heeckeren en Backer.

De afdeelingen voor de maanden December en Januarij worden getrokken. — De leden begeven zich naar dezelve, om hunne voorzitters en tweede voorzitters te kiezen. De uitslag hiervan is:

Voorzitters: 1ste afdeeling van Rosenthal, 2de Gevers, 3de van Rappard, 4de Luzac, 5de van Akerlaken.

Tweede Voorzitters: Backer, Bruce, van Goltstein, Star Busmann, van Dam van Isselt.

Niets meer aan de orde van den dag zijnde, gaat de vergadering uiteen.

— Met zekerheid wil men weten, dat Z. M. de Koning verklaard heeft, het aanbod, door wijlen Hoogstdeszelfs Vader korten tijd voor diens overlijden gedaan, betrekkelijk de bewuste tien en vier millioen, persoonlijk te garanderen. Of zulks door Hoogstdenzelve al dan niet in de vooronderstelling geschied is, dat de overige erfgenamen daarin mede zullen toestemmen, doet minder ter zake, naardien de verklaring stellig geweest is, en bereids voor de opening van het testament aan den Raad van Ministers zou zijn medegedeeld.

De lezing van genoemd testament heeft Zaturdag plaats gehad, en, zegt men, vrij lang geduurd, uit hoofde deze acte, door den Vorst eigenhandig geschreven, en bij den notaris Schiefbaan gedeponeerd geweest, veertig bladzijden klein schrift besloeg, benevens nog eene codicil van zeventien bladzijden. Wat dit een en ander behelsd, kan natuurlijk nog niet in het publiek bekend zijn.

Ten blijke van deelneming aan het overlijden van Z. M. Koning Willem Frederik, Graaf van Nassau, hebben de reeders te Scheveningen, sedert ll. Zondag van hunne vaartuigen de vlag ter halver stok doen waaijen. Scheveningen was veel verpligt aan den overleden Vorst en hij was aldaar hartelijk bemind.

Ook de ingezetenen van Apeldoorn, die zoo veel aan den overle-

den Vorst te danken hebben, zijn diep getroffen geworden door de tijding van zijnen onverwachten dood. De predikant *Roelofsz* heeft ll. Zondag eene lijkrede op zijn afsterven gehouden.

— Het hof van Hannover heeft, wegens het overlijden van Z. M. Koning *Willem Frederik*, den rouw voor drie weken aangenomen.

— Men schrijft uit Rotterdam van den 18:

« Het gerucht wil, dat morgen, den 19 dezer, van hier vertrekt Zr. Ms. stoomschip *Cerberus*, om Zr. Ms. stoomschip *Curaçao* op de Elve te ontmoeten, ten einde gezamentlijk naar Hamburg verder te stevenen. Het stoffelijk overschot van wijlen Z. M. den Graaf *van Nassau* zou op de *Cerberus*, het gevolg op de *Curaçao* worden ingescheept. Bij het arrivement te Hellevoetsluis zou een saluut van 33 minuutschoten gedaan worden.

« Bij het arrivement alhier, te Rotterdam, zal, naar verder gezegd wordt, de batterij op 's Rijks werf met 33 minuutschoten salueren, en komt de *Cerberus* de haven der werf binnen, terwijl de *Curaçao* op de reede blijft. Beide de genoemde stoomschepen worden zwart geverwd, en geheel overeenkomstig hunne treurige bestemming ingerigt."

— Men wil dat de uniform-verandering voor de infanterie op het punt is van gearresteerd te zijn, bestaande namelijk, onder anderen, in ligtblaauwe pantalons, donkerblaauwe jas en rok, en voor de manschappen roode epauletten. De plaatselijke staven zouden roode pluimen bekomen, enz.

— Bij besluit van 16 November ll. heeft Z. M. in deze provincie tot burgemeesters benoemd, ter vervulling van vacatures, door gewone aftreding, die den 2den Januarij 1844 zullen ontstaan, van Nistelrode *A. van Stratum*, secretaris dier gemeente, met vergunning om beide betrekkingen gelijktijdig te bekleeden, en van Oostelbeers, *C. A. Smulders*.

— Bij Koninklijk besluit van den 29sten November 1843, n°. 58, is aan den heer Mr. *W. C. 't Hoen*, op deszelfs daartoe gedaan verzoek, een eervol ontslag verleend als mede-commissaris van het grootboek der nationale schuld, met dankbetuiging voor de in die betrekking door hem bewezene diensten.

— Van Harderwijk schrijft men ons van den 18 Dec.:

» Heden zal van hier te water naar Hellevoetsluis vertrekken een detachement, sterk 150 onderofficieren en manschappen, onder bevel van de kapt. van het O. I. Leger *Lebowiel*, van verlof terugkeerende, begeleid wordende door den 2den luit. *J. C. F.* baron *van Heerdt*, den 2den luit. *Z. Eekhout* en de officieren van gezondheid 3de kl. *J. M. van Leer* en *J. F. Kocken*, om den 23. dezer aan boord van het schip *Soolo*, kapt. *F. B. Theunissen*, te worden geëmbarqueerd en naar Java te worden overgevoerd."

— Uit 's Hage schrijft men:

» In de afgeloopene week werd er alhier veel gesproken over het vinden van *vergiftigd zout* bij een' winkelier te dezer stede, doch de geruchten waren te onbestemd, om deswege toen reeds gewag te maken. De politie trok zich onverwijld deze zaak aan, waaromtrent gezegd werd, dat een of meer personen, die den winkel bezocht hadden, uit nijd of wraak *arsenicum* in het zout zouden hebben gestrooid. Zoo veel was althans zeker, dat de scheikundigen rattenkruid in het zout hadden gevonden. Degenen, die van hetzelve gebruik gemaakt hebben, zijn ernstig ongesteld. Thans verneemt men, dat het der politie gelukt is, de vermoedelijke schuldige, *Antonia van den Berg*, in hechtenis te nemen. Zij is de dienstmeid uit den winkel, en heeft, naar men zegt, een pakje rattenkruid, dat zich in de hanenbalken bevond, in het zout gemengd. Naar men verzekert, zou zij hebben voorgegeven, tot die onbegrijpelijke misdaad te zijn gekomen, om daardoor hare werkzaamheden bij haren meester verminderd te zien, daar zijne nering, zoodra het vergiftigde zout zijne schadelijke uitwerking zou gedaan hebben, naar zij verwachtte, afnemen moest, en zij alzoo verligting zou bekomen in hare bezigheid."

— Blijkens de jongste Oost-Indische berigten tot den 2den September, waren door Z. Exc. den gouverneur-generaal benoemd:

Tot resident van Batavia, jhr. *J. F. Hora Siccama*, thans resident van Bezoekie; tot resident van Bezoekie, de heer *J. F. T. Mayor*, thans resident van Soerakarta; tot resident van Soerakarta, de heer *G. L. Hartmann*, thans resident van Kadoe; tot resident van Kadoe, de heer *R. de Filliettaz Bousquet*, ambtenaar op wachtgeld; tot adsistent resident van Saparoea en Haroeko *R. Scherius*, thans secretaris en magistraat te Ternate; tot secretaris en magistraat te Ternate *R. A. de Mulder*, thans secretaris der residentie Bantam.

Bij de algemeene secretarij: tot referendaris, *J. H. Vemer*, thans hoofdcommies op gemeld bureau; tot hoofdcommies, de eerste commies *J. Esser*; tot eersten commies, de tweede commies *J. F. Brest van Kempen*; tot tweeden commies de klerk der eerste klasse *H. J. C. van Swieten*; tot klerk der eerste klasse, *A. L. Vernet*. Tot gezaghebber van de afdeeling Boele Koemba en Benthain (Macasser), *R. Keyzer*, ambtenaar op wachtgeld.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (19 *December*) werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 55, 54 15/16, 55; dito 5 pCt. 99¾, ⅞; Syndic. 4½ pCt. 94½, ⅝; dito 3½ pCt. 79½, zeven zest.; Handelm. 133 drie achtste; O. Indie 5 pCt. 98⅞, ¾; Ardoins 20⅝, ½; dito Coupon 20; dito 3 pCt. 30¾, ⅞; Portugal te L. 44 drie zest.; dito 4 pCt. 90⅝, zeven zest.; Amerika Bankact. 6 drie zest.; Enk. Bl. Grieken 10; Onbep. dito 9¾.

** Wm. en M. VAN RIJKEVOSSEL & SCHRIEK in C°., Ondernemers van de POSTWAGENDIENST tusschen *Breda* en den *Moerdijk*, vice versa, in verband met de STOOMBOOTDIENST van *Moerdijk* op *Dordrecht* en *Rotterdam*, die op Donderdag 21 December 1843 voor de laatste reis van dit jaar zal varen, maken aan het Reizend Publiek bekend, dat uit hoofde van dien hunne WAGENDIENST na gemelden 21 dezer zal geschorst worden; zullende zij in het voorjaar aanstaande bij het hervatten van gemelde hunne Dienst hiervan kennis geven.

Te Huur tegen 1° Mei 1844 of eerder,

te *ROZENDAAL*, ARRONDISSEMENT *BREDA*:

Eene HEERENHUIZINGE, bestaande in 10 zoo BENEDEN als BOVENKAMERS, 2 KELDERS, 2 KEUKENS met POMPEN en REGENBAK, STALLING voor 2 Paarden, HOF en ERVE, staande en gelegen op de Groote Markt, thans bewoond door den Heer Agent van het Domein, geschikt voor vele AFFAIRES. Adres bij den Eigenaar P. VAN VUGHT, Notaris aldaar. Brieven *franco*.

DOMEINGOEDEREN

VAN

Z. K. H. PRINS FREDERIK DER *NEDERLANDEN*.

RENTAMBT *BREDA*.

Verkooping van Schaar- en Masthout,

in het Ulvenhouts- en Mastbosch en onderhoorige Plantaadjen,

EN

AFBRAAK,

op de Hoeve het Speelhuis, onder Teteringen.

De RENTMEESTER der Domeingoederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*, te *Breda*, als daartoe geautoriseerd, zal, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, op *Donderdag den* 28. *December* 1843, des morgens te 9 uren, ten Huize en Herberge van MATTIJS VAN ALPHEN, in het *Roode Hart*, te *Ginneken*, publiek

VERKOOPEN:

In het Ulvenhouts-Bosch,

2 Kavels vijfjarig SCHAARHOUT.

Op de Hoeve te Hoilten, onder Gilze,

5 Kavels zevenjarig SCHAARHOUT.

[illegible]

In het Ulvenhouts-Bosch,

26 Kavels MASTENBOOMPJES, in de dreven van het *Chaamboscn*.

2 dito gekapt liggende in gemeld Bosch.

26 dito op stam staande MOSCOVISCHE MAST, in het zoogenaamde *Nieuwbosch*.

Op de Hoeve het Speelhuis,

7 Kavels AFBRAAK, waaronder eene KOLFBAAN.

Alles breeder bij Billetten vermeld, en liggen de Conditiën van Verkoop ter lezing ten Kantore van den Rentmeester, en bij den Plantagemeester te *Ginneken*, terwijl nadere informatiën te bekomen zijn, zoo bij de Boschbeambten, als bij den Pachter op de Hoeve *het Speelhuis*.

De Rentmeester voornoemd,
M. SMITS.

ADMINISTRATIE VAN 'S KONINGS PARTICULIERE DOMEINEN.

PROVINCIE NOORD-BRABAND. KANTOOR ROZENDAAL.

De RENTMEESTER van 's Konings Particuliere Domeinen te *Rozendaal*, zal, als daartoe gemagtigd, onder nadere goedkeuring van den Heer Administrateur dier Domeinen, op *Vrijdag den* 29. *December* 1843, des morgens te 10 uren, ten overstaan van den Notaris G. C. STRUYK VAN BERGEN, te *Dinteloord*, in het *Groot Schippershuis* aldaar, in het openbaar aan de meest en genoegbiedenden VERKOOPEN;

58 Kavels opgaande OLM- en ESSCHENBOOMEN, KOPWILGEN, KOPESSCHEN en SCHAARHOUT van KOPWILGEN, staande op voormelde Domeinen onder de Gemeente *Dinteloord*.

De Rentmeester voornoemd,
P. SIX.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.